

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 11. avgusta 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 93.

Obrtna razstava v Ljutomeru.

Ljutomersko obrtništvo je praznovalo prošlo nedeljo otvoritev prve obrtne razstave, ki jo je priredilo Trgovsko in obrtniško društvo v Ljutomeru v prostorih ondotne meščanske šole. Ob navzočnosti številnega domačega obrtništva je predsednik razstavnega odbora, g. Hrovat, pozdravil številne goste in zastopnike oblasti in gospodarskih korporacij, predvsem komisarja g. dr. Mlinarja, Ljutomerskega župana g. dr. Stojana, zastopnike Zbornice za trgovino, obrt in industrijo poslovodečega tajnika g. dr. Windischerja, g. dr. Pretnarja in g. Zadravca, zastopnika Zveze industrijev g. ravnatelja Krejčičja, predsednika Zveze obrtnih zadrug v Mariboru g. Bureša, zastopnika mariborskega obrtništva g. Stajnika in ministra n. r. g. dr. Kukovca. G. Hrovat je v svojem pozdravnem govoru opozarjal na težkoče, ki jih je imelo društvo pri aranžiranju te prve Ljutomerske obrtne razstave ter izrazil upanje, da bodo s pomočjo merodajnih faktorjev in podvojenim delom in zanimanjem obrtništva, kar še manjka na sedanji prireditvi, izpopolnjeno v bodoče.

G. dr. Fran Windischer se je pristočno zahvalil za prijazen pozdravne besede predsednika razstavnega odbora ter dejal, da prinaša iskrene pozdrave in čestitke zbornice za trgovino, obrt in industrijo, ki je naša osrednja gospodarska korporacija za celo Slovenijo. Zbornica, ki spaja vse panoge našega kupčijskega in obrtnega dela, predstavlja solidarnost, skupnost in skladnost gospodarskih interesov. Naša zbornica predstavlja veliko gospodarsko družino, katera se raduje resnično vseh naših gospodarskih svetkov, velikih in malih, osobito pa tako srečnih praznikov, kakor je otvoritev obrtne razstave v ponosnem Ljutomeru, ki je srce naše rodovitne Prlekije. Pri nas ima vsaka tudi najmanjša razstava obrtnega stanu svojo veliko pomembnost, ker kaže sliko opravljenega dela in je bodrilo za bodočnost. V tem severnem delu naše domovine pa so taki pokreti prav posebne važnosti, ker gre za kraje blizu naše severne meje, katerim treba posvečati zlasti v gospodarskem pogledu izbrano pozornost. Obrtna razstava v Ljutomeru nas vse prav posebno veseli, ker je misel za to priredbo in uresničenje te misli poteklo iz obrtniških krogov samih. Naša Slovenija ne donaja po svojem poljedelstvu za prehrano dovolj, treba je torej ta manko dopolniti z obrtnim in trgovskim delom. Naša skrb bodi, da bo to delo v kvalitativnem pogledu vedno popolnejše. Prlekija ima za svoje vinogradištvo slovečo marko po svojem Ljutomerskem vinu. Naš obrtnik zastavi v teh krajih vse sile, da dobe tudi njegovi izdelki tak čuden sloves, tako marko, kakor diči vino teh goric. V obrtniškem življenju nam treba krepke in vstrajne volje, samozavesti in ponosnega zaupanja v same sebe, tako da ne bomo klicali vedno o podpori in pomoči zunaj. Volja človeka je njegovo nebeško kraljestvo. Obrtnik, bodi ponosen na svoj stan, spoštuj druge stanove ali ne omalovažuj svojega ter polagaj vso važnost na to, da bo sin sledil očetu v njegovem poklicu. Tudi nam Slovincem je treba v trgovini in obrtu gospodarskih rodov in rodbinskih tradicij. Obrtni stan tvori most med domačim obrtnim delom in industrijo, od tod njegova izredna pomembnost. Obrtni stan tvori čvrsto zalogo naših produktivnih sil. Skrbimo,

da nam ostane naša zvesta železna rezerva in posvečamo zategadelj svoje-mu obrtniškomu pomladku vso ljubezen in vso pozornost. Naše gospodarstvo je sedaj res v kritičnem položaju, tem veselejši pojav, da se tudi v teh časih vzpne naš obrtnik do priredb idealnega stremljenja, kakor so nastale. Naš slovenski človek je bil vedno delaven, priden in varčen. Delal in služil je v težkih prilikah. Te lastnosti sedaj zopet prihajajo vse krepkejše do veljave. V tem znamenju dela in varčnosti pojdemo kot zmagovalci preko sedanjih tegob zopet v boljše čase. Vaša prleška pesem poje: »Dore sem še mali bio, taj je lušno blo.« Mi, ki smo življenjski optimisti smo odločni, da se borimo za prostor na solcu in hočemo, da nam bo dobro, ko bomo veliki. Našega obrtnika cilj je strokovno izpopolnjevanje in dovrševanje, da bo rekel ponosno: »Obrtnik sem iz Slovenije in kdo je več?«

Po lepem pozdravnem govoru g. dr. Windischerja je povzel besedo g. ravnatelj Krejčič ter je kot zastopnik industrije povdarjal živ interes industrije, da dela roko v roki z obrtništvom. Krepko razvita obrt je eden glavnih pogojev tudi za razvoj industrije, tako da jo lahko označimo za mater industrije. Minister n. r. g. dr. Kukovec je podčrtaval, da je poleg poljedelstva treba tudi obrtu priznavati njegovo velevažno gospodarsko vlogo in pomen. V gospodarski zgradbi je poljedelstvo pritličje, a obrt prvo nadstropje. Župan g. dr. Stojan je obljubil krepko podporo občine, ker se leta dobro zaveda, da je obrtništvo eden glavnih njenih stebrov. G. Bureš je opozarjal na veliki pomen obrtnih razstav, katerih moralni uspeh je dostikrat še mnogo važnejši, nego materijelni. G. Zadravec je vzpodbujal Ljutomersko obrtništvo h krepkemu in vztrajnemu delovanju ter pozival obrtnike k složnemu delu, ker bodo mogli samo na ta način uresničiti svoje gospodarske in stanovske težnje. G. Stajniko je pozdravil razstavo imenom mariborskega obrtništva.

Kot zastopnik srezkega poglavarja in velikega župana je s krasnim in stvarnim govorom proglasil razstavo za otvorjeno g. komisar dr. Mlinar.

Obiskovalcu nudi razstava lepo sliko kvalitativnega obrtnega dela Ljutomera in okolice. Zastopane so številne stroke, porazdeljene po posameznih učilnicah in v telovadnici šole. Srečaš lepe vlasuljarske, slikarske in fotografske izdelke. Presenetijo te krasna kiparska, rezbarska in kamnoseška dela. Posebnost je omara s kompletno garnituro tamburaških instrumentov, katere je zelo lepo in solidno izdelal mizarški mojster Martin Makovec iz Presike. Na tega domačega obrtnika bi bilo treba opozoriti naša tamburaška društva, da si ne bodo nabavljala instrumentov iz drugih krajev ali celo iz tujine. Celotna garnitura stane 4000 Din. Prijetno te iznena-dijo lično izdelani in solidni sedlarski in torbarski izdelki, krasni sodi in strgarska dela, med temi posebno vinarске potrebščine, kakor pipe za sode. Vodič te pelje mimo čednih kolarskih, kleparskih, ključavničarskih, kovaških, mizarških in pečarskih izdelkov. Prav lep vtis naredi na obiskovalca oddelek za oblačilne stroke, kjer so razstavili usnjariji, krojači, krojačice in čevljarji ter poseben oddelek za stanovanjsko pohištvo. Lasten oddelek imajo prehranjevalni obrti, ki so razstavili mlinarske izdelke, pecivo in prekajeno mesnino.

Razstava, dasi prva v Ljutomeru, je vsekakor prav lepo urejena. Pripomniti je, da je zanimiva in vredna, da si jo občinstvo ogleda tudi zato, ker so nekateri izdelki specijelno Ljutomerskomurskega značaja. S to prireditvijo si je Trgovsko in obrtno društvo v

Ljutomeru pridobilo veliko zaslugo za prosep in napredek Ljutomerskega obrtništva in zaslužijo spretni aranžerji, posebno načelnik razstavnega odbora g. Horvat ter društveni tajnik g. Rižnar za svoje požrtvovalno delo vse priznanje.

Paviljon S.H.S. na pariški razstavi dekorativne umetnosti.

Pariz, 8. avgusta 1925.

Stoji na senčnatem Cours-la-Reine, tik poleg slovečega Grand Palaisa. Sedujeta mu španski dvorec in grška vila, nekaj stopinj naprej pa skozi večje košatih kostanjev sijejo turški p lmesci in se črtajo karirane steklene stene rdeče sovjetske hiše. Ako ga pogledaš od zunaj, je našega paviljona sama skromnost, tako da se marsikdo nad tem spodtika. Čisto navadna kocka brez večjega arhitekturnega razmaha. Toda čim stopiš na prag te zadržijo mogočni, v narodnih motivih rezljani hrastovi stebri in nadboji, ki stražijo dohod v naš dom. Nad vrati, ki se zvečer zapirajo za ažurnimi ruloji iz jeklene pločevine (Brača Vidakovič, Zagreb), se pestri triogelno komponirana freska (prof. Kljakovič), kjer lagodno zleknjena bujna muza s paleto v roki, obdana od dveh mišičastih delaveev, dekorira fajanse.

Stopimo čez prag. Prostorna dvorana, ki polni vse pritličje, podprta od štirih četrerooglatih stebrov, nas obda s svojo napol zasenčeno svetlobo, pronicajočo skozi desetero barvastih oken. Desnih pet izobraža dejanje in nehanje hratskega seljaka, čuvano od dveh krilatih genijev, ki svirata eden na tamburico, drugi pa na žvegljo. Levih pet pa podaja alegorijo truda in iz njega izvirajočega blagostanja. Tla v dvorani so postlana s preprogo, pleteno iz kožne dlake in ki je v obliki koncentričnih kvadratov svetlo in temnorjavo progasta. Štiri stopnje vodijo v ozadja na ploščadko, kjer se vzhod v prvo nadstropje cepi na desno in levo. Ob strani omenjenih štirih stopenj se dviga dvoje lesenih kipov temnobakrene barve. Na desni tenka mladenka, na levi pa vitek efeb, ki graciozno upognjena v boku podpirata z rokama na temenu počivajočo svetilko.

Gorenja sobana značna in svetla, nosi svoj beli strop na šestih ravnih slopih, strogih črt. Ko se človek iz prizemelske dvorane, kjer prevladujejo temne, molčeče barve, povzpne, opiraje se na hrastovo balustrado s podolgastimi vogalnimi stebrički, v prvo nadstropje, se mu zazdi, da je stopil v nov svet. Ta vtis posebno počrtava nasprotje med belim platnenim velumom, ki tvori žalibog prenizki strop in modro preprogo, ki je razstavljena po podu. Vrhnji del stene nad stopnjiščem krasi dekorativen friz, ki upodablja jugoslovensko kolo, spleteno iz vseh etnografskih pavrst naše države. Med njimi seveda tudi ne manjka Kranjčice z avbo in zadovoljnega Kranjca s krivcem za klobukom in čedro v zobeh. Oko se raduje nad pestro harmonijo barv, ki po vsej dolžini friza igrajo z neugasnim ognjem, duh pa ostaja nezadovoljen, ker ni ga med vsemi niti ene-ga lica, ki bi bilo življenja veselo. Povsod indiferenca in otožnost.

Obe sobani sta opremljeni s steklenimi omarami, kjer so razstavljeni proizvodi naše dekorativne umetnosti. Aranžma je s suverenim okusom vodil zagrebški slikar, prof. Tomislav Krizman, ki je poleg nešteti drugih stvari tudi razstavil bakrorezna portreta kraljevske dvojice, ki krasita gorenjo sobano.

Prvenstvo udeležbe imajo vsekakor Hrvati, ki so se na tej razstavi razodeli kot estetično najbolj nadarjeno in aktiv-

no jugoslovansko pleme in si po pravici znali priboriti prvo mesto v paviljonu. Ljubezen do barve in ornamenta, ki pa nikdar nista banalna, ampak vedno naj-deta izraz, ki osupne misel in oko, jim ne dajeta pluti v tradicionalnih vodah ter jih približujeta zahtevam moderne dekorativne umetnosti. Krasne njihove tkanine in vezenine, ki oddaleč spominjajo na Egipt, Sicilijo in Ciper, pa so obenem prežete od pristnega slovenskega duha, nad vse zanimajo elegantne Parižanke iz Passyja.

Večkrat je slišati opazko, da imata risba okrasov in izbira barv nekaj barbarskega v sebi. Barbarstvo je zelo relativen pojem in na tem mestu gotovo afektiran. Sicer pa so naše stvaritve za prenasočene zapadnjake tem bolj vabljive, ker jim obetajo še nedoživljeno naslado. Saj Pariz dandanes ne more zanikati čaru, ki ga izraževa ekzotično upodabljanje in še posebno tisto, ki prihaja od vzhoda, tega starega osveževalnega vrela, ki se mu dandanes kulturno trudni in krepila žejni zapad bliža s hrepenječimi ustnicami.

Ako s klasifikatornega vidika premo-trivamo celokupnost v paviljonu razstavljenih predmetov, se nam poleg arhitekture ki smo jo že omenili, javljajo te-le večje skupine: pohištvo, kovinski izdelki, keramika, steklo, tkanine in vezenine, knjige, papir, oblačila in končno igrače.

Od pohištva ima naš paviljon v prvem nadstropju temnorjavo orehovo skrinjo na visokih nogah in s starinskim lesenim ključem, ki se končuje v režečo se volčjo glavo. Od daleč spominja na Bizanc. Masivna miza z dolbljenim obnožjem in bogato vloženo ploščo je obdana od štirih stolov z visokimi naslonili, vrh katerih se poljubujeta dva rezljana golobčka. Ob strani sobane stojita dve temnobavni šezlongi in omehčani od pestro vezanih blazin. Prizemelska dvorana je opremljena s kvadratno mizo dolbljenih nog in vložene plošče ter s četvorico težkih lesenih naslonjačev z visokim hrbtiščem in s širokimi podlaktnicami, ki se zaokrožijo v živalske glave.

(Konec sledi.)

Finančni položaj Italije.

Novi finančni minister Volpi je postal v ministrskem svetu sliko o finančnem položaju v Italiji, v kolikor je mogel v kratkem času poslovanja dobiti vpogled vanj. Minister je potrdil že znane številke in je izjavil, da znaša prebitok finančnega leta 1924-1925 209 milijonov lir. Med glavnimi dohodki so se najbolj zvišali direktni davki. Proračun dohodkov in izdatkov v finančnem letu 1925/26 računani s prebitkom 178 milijonov lir. Poročilo je polno upanja v bodočnost.

Minister je povdarjal potrebo nadaljnega dobička, da se položaj državnega zaklada še bolj zboljša in da se uredijo še nerešena vprašanja. Uvedel bo najstrožjo varčnost in bo ocenitev izdatkov še poostril. Dolžnost vlade napram narodu je, da proračun stabilizira. Skupni čisti dohodki tekočega leta 1924/25 znašajo 2.076 milijonov lir in so jih porabili za zmanj-

šanje dolga. Stanje državnega dolga se je tako kvalitativno kakor kvantitativno izboljšalo; notranji javni dolgovi so se znižali od 93.163 milijonov 30. junija 1924 na 90.841 milijonov 30. junija 1925. Tekom leta bodo uredili tudi mednarodne dolgove, tako upa minister. Na podlagi dogovora z Italijansko banko se je zlata rezerva zvišala za 180 milijonov lir. Obtok papirnatega denarja je znašal 30. junija 1925 21.112 milijonov lir. Trgovska bilanca izkazuje sicer deficit 3.029 milijonov, upajo pa spričo dobro izpadle žetve in urejenega sladkornega vprašanja na skorajšnje izboljšanje. Minister za narodno gospodarstvo je izjavil, da je vlada marsikaj odredila za dvig žitnega pridelka in da se bo s tem obdavčenje precej znižalo.

Iz carinske prakse.

Odločbe Državnega sveta. — Piše Just Piščanec.

(Nadaljevanje.)

Navzlic gornji obrambi me je carinarnica kaznila. Proti njenemu rešenju sem prijavil pritožbo ter v njej argumentiral:

1. Glasom komentarja k car. tarifi br. 143, t. 1, spadajo vse rastlinske (biljne, povrčne) in sadne konzerve na drugem mestu imenovane v t. p. 143, t. 1, tudi tedaj, ako so hermetično zavite v pločevinaste škatle, steklenice in podobne posode. Nesporno je, da se paradižnikove konzerve morajo smatrati za rastlinske (biljne, povrčne) konzerve ter da se morajo kot take uvrstiti samo v t. p. 143, t. 1, kjer so izrečno imenovane tako, kakor se na drugi način predelan in nepredelan paradižnik more cariniti samo po t. p. 7 in 9, v katerih je izrečno imenovan. To odreja izrečno al. 1. komentarja k tar. p. 143. Al. 2. komentarja k tar. p. 143 temu nasprotno navaja v t. p. 145 vsa fino predelana jedila, toda izključuje iz tar. p. 145 vsa jedila izrečno imenovana v drugih tarifnih postavkah, dosledno tudi rastlinske, ovočne in sadne konzerve, katere so v tar. p. 143, t. 1, posebej imenovane; ergo tudi paradižnikove konzerve. Te konzerve niso pa nikak »predmet za hrano« v smislu t. p. 145, marveč so rastlinski sok za začinjanje jedil. Tudi iz zadnjega vidika se te konzerve ne morejo navesti v tar. p. 145. Roba je potemtakem prijavljena povsem pravilno in soglasno s komentarjem in s carinsko tarifo, kajti, ako spada predelan paradižnik (konzerva) v sodih in podobnih posodah v tar. p. 9, t. 2, a paradižnik v hermetično zaprtih posodah — kakor to smatra carinarnica — ves v t. p. 145, bi potem sploh ne bilo paradižnikove konzerve iz t. p. 143, t. 1, v kateri poslednji postavki je rastlinska (biljna) konzerva izrečno imenovana! To bi pa bilo popolnoma protivno carinski tarifi.

2. Iz dosedaj obrazloženega sledi, da je navedba predmetne robe v pravo tarifno postavko nedoločena in sporna. Ljubljanska carinarnica je bila dosedaj sama mojega naziranja ter je do danes enako zavite paradižnikove konzerve vedno ocarinjala po t. p. 143, t. 1, in s tem deklaranta utrjevala v njega pravilnem naziranju. V tem slučaju je pa carinarnica nepričakovano na mah premenila svoje dosedanje naziranje ter me kaznovala z uvodoma navedeno gerostasno globo, ne preiskavši, je-li deklarant imel namen kakorsibodi oškodovati državo. Bistvo pri vsaki kazni je pa ta namen. Kako sem pač mogel imeti tak namen jaz, ako sem dosedaj (zadnjikrat pred 8 dnevi) povsem enako robo prijavil po t. p. 143, t. 1, ker je tako deklariranje ista carinarnica potrdila kot pravilno? Po vseh modernih načelih se deklarant ne more obsoditi, dokler ni sporno naziranje končno rešeno; kazen pa mora odpasti, ker je bila izključena vsaka namera oškodovati državo.

3. Pri carinarnici diktirana kazen je tudi formalno pogrešna in neosnovana. Kazen je namreč zaračunana na podlagi razlike v carini in luksuzni taksi. Dočim je deklarant po členu 22. postopka Cbr 686 od 26. januarja 1915 zavezan v deklaraciji izrečno navesti vsak trošarinski ali monopolski predmet, ni to nikjer v zakonu in predpisih predpisano za luksuzno takso. Zaradi tega ni niti opravičena obsodba

carinarnice glede na neprijava luksusne takse v tem primeru, kajti, če ne postoji predpisana obveznost za deklaranta, se ta ne sme obsoditi za čin, ki ga ni storil.

4. Kako površen in zgrešen je bil postopek carinarnice v tem primeru, dokazuje tudi sledeče dejstvo: V isti deklaraciji o predmetnem vagonu blaga je moj pomočnik pomotoma med drugim tudi prijavil 7 vreč s 480 kg cimeta t. p. 29, t. 2, po 200 Din, namesto pravilnejše pimenta t. p. 29, t. 3, po 80 Din, ako tudi je iz priloženih fakture in tovarnega lista bilo razvideti, da predleži piment in ne cimet. Carinarnica je to napačno prijavo smatrala in potrdila kot pravilno ter s tem svojim nepravilnim in neopravičenem poslovanjem povzročila stranki višek 5433 Din carine. Po členu 37. car. zak. pa je potrebno, da se deklaracija vjema z vsemi potrebnimi listinami. V pričujočem primeru se deklaracija očitno ni vjemala z namenovanjem robe, zaradi česar je bila carinarnična dolžnost, da deklaracijo na temelju člena 37. car. zak. deklarantu vrne ali da v smislu čl. 41. car. zak. ustanovi napačno stanje s posebnim zapisnikom ter povrne deklarantu prave plačane davščine. Ker pa carinarnica ni postopala po zakonu, prosim, da se to izvrši naknadno, t. j., da se njeno tudi formalno napačno rešenje razveljavi, kakor tudi, da se stranki povrne preveč plačana carina. (Dalje sledi.)

Ponosna sem

na svoje belo perilo.

Kdor hoče imeti enako snežno-belo perilo, mora uporabljati samo najboljša pralna sredstva. Tako sredstvo pa je samo „Gazela“-milo.

GAZELA MILO

LISTEK.

Edina krivda carinske posredovalnice ali tudi krivda stranke? — Pravno območje skladiščnika.

(Nadaljevanje.)

St. je imel kot skladiščnik v svojem področju dolžnost in možnost, da varuje tožnične interese; gledati je moral tudi sicer, da v skladiščno blago ne pride v nepravne roke in da se ne poškoduje. Za škodo, ki bi se zgodila n. pr. pri izdajanju blaga drugim osebam po neposredni krivdi skladiščnika, opravljajočega ta posel, odgovorna bi bila vsekakor tožnica (§ 1313 a odz.). Iz tega pa sledi, da je skladiščnik tudi odgovoren za škodo, storjeno tožiteljici po svoji krivdi, in da ni možno, da bi tožnica tako škodo povsem prevalila le na osebo, sokriva na taki škodi. V našem primeru je skladiščnik moral domnevati, da je došlo inozemsko blago tako, da ga utegne brez prejšnjega poslovanja carinskih oblasti v skladišču dohiteti kaka zaplemba ali da utegne po tem utrpjeti tožnica kot gospodar blaga kaka materijalna škoda. Zato je bila njegova dolžnost, če tudi s carinje-

njem neposredno nič opraviti ni imel, da tako hibo na blagu po moči odstrani. Ker se je tožnica pri vskladiščenju blaga omenjenega St-ja posluževala — saj je St. E-ju glede časa, ko se naj sprejme blago od železnice, dal navodila —, odgovorna je vsaj deloma tudi sama na njej pri tem poslu prizadeti škodi. Po čl. 180. car. zak. so odgovorni trgovci in obrtniki za ravnanje vsakršnih uslužbencev, ne zgolj svojih pooblaščenecv, da celo svojih dninarjev, če so jim prepustili izvrševanje takih poslov, kjer se more pripetiti kaka kršitev carinskih predpisov.

Ko gre za določitev onega dela storjene škode, ki gre na rovaš ene in druge stranke (§§ 1302., 1304. odz.), ni prezreti, da je tožiteljica že tedaj, ko se je bilo blago odposlalo z Dunaja in ko je prekoračilo meje naše države, ukrenila vse potrebno, da se to blago zacarini v Brodu na Savi in da ostane od prehoda v našo državo pa do carinjenja pod carinsko zaporo. Tožena je po svojih organih zoper veljavne predpise carinskega zakona in k temu izdanih navodil spravila blago iz carinske zapore in vse blago odpravila v Brod na Savi kot tuzemsko blago, ki ga je po poslovanju toženke smel naslovnik iztovoriti in prevzeti brez intervencije carinskega urada. Da se po-

pravi storjena pogreška po tožničnih organih, potrebna je bila posebna pazljivost, ki bi jo St. po svoji izkušnosti lahko porabil. Vsekakor je poudariti, da je toženki glede na ravnanje njenih organov očitati večja nemarnost nego organu tožiteljice, ki se je smela z ozirom na veljavne carinske predpise zanašati na toženkino poslovanje. Po uvaževanju vseh teh okoliščin je prizivno sodišče presodilo, da je tožnici v breme šteti le eno tretjino prizadete škode, dočim je toženka odgovorna za dve tretjini te škode.

Revizijsko sodišče reviziji tožene stranke ni ugodilo, pač pa je reviziji tožeče stranke ugodilo in je zopet vzpostavilo sodbo prve stopnje.

Kolikor tožena stranka v reviziji skladno s prizivom uveljavlja nazor, da nje sploh ne zadeva nikakršna krivda, je njena izvajanja predvsem zavrniti na pravilne in izerpne razloge prve stopnje.

V bistvu pa se obrača toženkina revizija zoper prizivnosodni izrek o meri tožiteljicne sokrvice in soodgovornosti na vloževano škodo. Prvo sodišče je bilo izreklo, da je zatrjevana škoda nastala iz edine krivde tožene stranke. Prizivna stopnja je bila mnenja, da je krivda na obeh straneh in da je toženka odgovorna

Trgovina.

K trgovinski pogodbi z Avstrijo. Kakor se nam poroča, je nova vlada odpoklicala nekatere člane naše delegacije, določene za trgovinska pogajanja z Avstrijo iz Dunaja v Beograd, da izdelajo za vlado pisмени referat o razvoju pogajanj. Poročilo bo prišlo pred sejo finančno-ekonomskega odbora ministrov. Iz poučenih krogov se poroča, da ne bo vlada odobrila nekaterih dogovorov, ki ne upoštevajo v zadostni meri naše industrije. Zastopniki nekaterih industrijskih panog trde namreč, da so njihovi interesi z novimi carinko-tarifnimi pogodbami mnogo na slabšem kakor prej. V smislu instrukcij, ki so jih dobili naši delegati za trgovinska pogajanja z Avstrijo pred dvema mesecema, je doseženo, da zmanjša Avstrija svoje uvodne carinske postavke na nekatere predmete našega izvoza in sicer za jabolka, hruške, breskve, marelice, grozdje, zelenjavo in sočivje, kisle zelje. Važno za naše vinogradnike je, da je Avstrija dovolila uvoz 40.000 hl črnega in 40.000 hl belega vina po znižani carini. Carina je znižana tudi na izvoz konj, rib, kranjskih klobas, trapistovskega sira, mineralnih vod. Olajšuje izvoz nekaterih izdelkov domače industrije. Doseženo je nadalje znižanje carin za izvoz hrastovih sodov, zobotrebcev in tanina. Za te ugodnosti, ki nam jih je dovolila Avstrija, je naša delegacija popustila pri naših uvoznih carinah za številne uvozne produkte. Kakor posnemamo iz dunajskih poročil nismo glede žitaric in mlevskih izdelkov dosegli nikakega znižanja, marveč smo se morali omejiti za vezanje carinskega pribitka, ki je določen za uvoz pšenične moke in zdroba v Avstriji, da se med pogodbeno dobo ne sme zvišati. Pričakovalo se je, da bo znižana carina za uvoz sirovin in polfabrikatov, ki se ne producirajo pri nas ali pa se producirajo v nezadostnih količinah. Ta nada pa se ni v večji meri izpolnila. Nasprotno se trdi, da so avstrijski krogi zelo zadovoljni z novo trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Avstrijo, ki pomenja znatno olajšanje za Avstrijo, ker jim pogodba zagotavlja znatno oživitve izvoza njih industrijskih izdelkov v našo državo. V krogih naših industrijev se splošno izraža bojazn, da so šle naše koncesije predalec in da se bodo mnoge panoge nahajale, ako bi stopila v veljavo nekatera že parifirana določila nove pogodbe, v slabšem položaju kakor so bile pred novo avtonomno tarifo. To pomeni nov udarec zlasti za podjetja v Sloveniji, kjer bi bila nekatera primorana popolnoma ustaviti obratovanje. Pričakujemo, da se bo merodajnim krogom posrečilo, da se dosedanja pogajanja skupno z zastopniki prizadetih naših industrij revidirajo, in da se ne sklene definitivno pogodbe, ki bi mogla postati usodepolna za naše gospodarstvo.

Trgovinski spor med Avstrijo in Madžarsko. Dne 7. t. m. dopoldne se je vršilo v ogrskem trgovinskem ministrstvu po-

za dve tretjini, tožiteljica pa za eno tretjino škode.

Toženkina revizija sedaj hoče, da se tožiteljicni odškodninski zahtevek prizna v temelju za upravičenega kvečjemu glede ene tretjine ali ene polovice.

Zoper prizivnosodni izrek o delitvi krivde in izmeri odgovornosti za škodo je pa vložila tudi tožiteljica, zahtevajoča, da se sokrivda na strani tožiteljice sploh izključi in zopet v moč postavi prvosodna sodba.

Revizijskemu sodišču je tedaj v okviru obojestranske revizije rešiti pravno vprašanje, ali je tožiteljica soodgovorna za morebitno krivdo svojega skladiščnika St-ja.

Iz samih določb §§ 1313a.—1315. odz. take soodgovornosti ni posneti. Po § 1313. odz. praviloma ni nikdo odgovoren za tuja protipravna dejanja. Določbe §§ 1313a.—1315. odz. so potemtakem izjema od tega pravila, tedaj jih ni ekstenzivno uporabljati na druge primere.

Prizivna sodba izreka sicer mnenje, da je skladiščnik tudi odgovoren za škodo, storjeno tožiteljici po svoji krivdi, in da tožiteljica ne more te škode povsem prevaliti na druge osebe, sokriva take škode. (Konec prf.)

svetovanje o znižanju prevoznih tarifov za sadje in zelenjavo madžarskih državnih železnic. S tem se namerava onemogočiti inozemski uvoz, zlasti iz Avstrije, s katero so bila trgovinska pogajanja prekinjena. Znižanje tarifov bo znašalo 30 do 40%, za nekatero blago pa tudi več. Tozadevna odredba bo predložena v odobritev ministrskemu svetu ter bo stopila takoj v veljavo.

Povišanje nemških porcelanskih cen. Zveza nemških tovarnov za porcelansko posodo je povišala dosedanja pribitek 10% na 20%. Pričakovati je, da bodo trgovci precej rezervirani z naročili.

Pomnožitev števila konkurzov v Nemčiji. Število konkurzov v Nemčiji je tekom meseca julija doseglo najvišje stanje v letošnjem letu in sicer 797 napram 709 v juniju. Isto velja za število novo razglašanih poslovnih nadzorstev, ki je znašalo v juniju 359 (308). Ukinilo se je 182 (153) poslovnih nadzorstev.

Industrija.

Nazadovanje v nemški jekleni industriji. Nemška jeklena industrija, ki je z 90 odstotki doma v Solingenu, hoče organizirati prodajo s smoteno produkcijsko politiko, z natančnim študiranjem in z naskokom na prejšnje odjemalce. Temeljni tozadevni stremeljenja so prodajne razmere v predvojnem času. V zadnjih treh letih pred vojsko je šla prodaja jeklenega blaga stalno navzgor. Leta 1911 so prodali 48.000 meterskih stotov v vrednosti 28,6 milijonov mark, leta 1912 49 in 32, leta 1913 60 in 38. Vojne številke seveda niso merodajne. Prva državna statistika po vojski datira iz leta 1922; tedaj so izvozili jeklenega blaga skoraj 68 tisoč meterskih stotov, torej za 10.000 več kakor leta 1913. Ta rekordna številka se pa da razložiti samo z razmetavanjem blaga, povzročenem po inflaciji; to razmetavanje je doseglo višek leta 1922 in so prodajali po smešno nizkih cenah. Prvi preobrat, ki bo ohranil svojo važnost za bodočnost in ki ga morajo tovarnarji in eksporterji v prvi vrsti trajno vpoštevati, se je pa izvršil v letih 1923 in 1924, v zadnjem še prav posebno. Zlasti je nazadoval izvoz v Zedinjene države Severne Amerike, za 69%, in je treba zanje iskati nadomestila. Takoj za Zedinjenimi državami sta Kanada in Argentina (ne Argentinija). Več so pa kupile Velika Britanija, Nizozemska, Indija, Bratislava in Mehika. Splošni minus je 10.300 meterskih stotov, splošni plus 6600. Pravijo pa, da se bo razmerje tekom leta poslabšalo na račun plusa, da bo torej minus razmeroma še večji. Računijo z nadaljnim nazadovanjem 25% v starih odjemavnih krajih, ki so le deloma kriti z novimi. Nadaljnji razvoj je odvisen od tehniškega dopolnjenja, od trgovskih pogodb in od bodočega ruskega trga.

Denarstvo.

Popisovanje in žigosanje obveznic avtonomnih posojil bivših kronovin Dalmacije in Štajerske. Delegacija ministristva financ v Ljubljani objavlja uradno: Gospod finančni minister je na zahtevo Reparacijske komisije in v svrhu repartitije avtonomnih posojil bivših kronovin Dalmacije in Štajerske pod D. br. 16.790 z dne 1. avgusta t. l. odredil, da se morajo takoj popisati in žigosati vse obveznice sledečih posojil: a) dalmatinskih: 1. 4% zajma zaklade za poljedeljske poboljšice od 1893. godine; 2. 4% zajma zaklade za poljedeljske poboljšice od 1901. godine; 3. 4% zajma zaklade za poljedeljske poboljšice od 1907. godine; 4% zajma za zaklade za poljedeljske poboljšice od 1912. godine; 5. 4% komunalnog (opštinskog) zajma od 1897. godine i 6. 4% komunalnog (opštinskog) zajma od 1909. godine; b) štajerskih: 1. 4% posojilo iz l. 1905.; 2. 4% posojilo iz l. 1914. Vsi imejitelji takih obveznic v Sloveniji se zato pozivajo, da predložijo obveznice v kuponiskimi polami in taloni vred, odnosno brez njih, če bi jih ne imeli, najdalje do vstetega dne 31. avgusta 1925 svojemu pristojnemu davnemu uradu radi popisa in žigosanja.

Hranilne vloge pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji. — Tekom II. četrtletja 1925 so se hranilne vloge zvišale pri Kranjski hranilnici, ki posluje kot društvena hranilnica od 40,358.210 Din

na 42,074.869 Din, pri okrajnih in občinskih hranilnicah v Sloveniji pa od 327 milijonov 947.302 Din na 354,660.849 dinarjev. Najizdatnejši porast izkazujejo: Mestna hranilnica v Ljubljani za 12 milijonov dinarjev in Mestne hranilnice v Kranju za 1 in pol milijona dinarjev, v Kamniku za 1 in pol milijona dinarjev, v Novem mestu za 1,3 milj. dinarjev, v Kočevju za 1 in pol milj. dinarjev, v Mariboru za 3 milj. dinarjev in v Celju za 2 milj. dinarjev. — V celoti so se vloge pri hranilnicah zvišale za približno 28 milj. dinarjev, kar pa ne daje jasne slike o našem gospodarskem položaju, dokler ne dobimo na razpolago statistike o denarnem gibanju vseh naših denarnih zavodov, predvsem bank in hranilnic ter posejilnic.

Izdavanje vrednostnih papirjev prejetih od poštne hranilnice na Dunaju. Poštna hranilnica kraljevine SHS podružnica v Ljubljani, prosi, da priobčimo: Poštna hranilnica v Sarajevu je prejela te dni od poštne hranilnice na Dunaju vse vrednostne papirje, ki so jih imeli naši državljani pri njej shranjene, in za katere so svoječasnno pooblastili poštno hranilnico v Sarajevu, da jih sme sprejeti in prenesti. Interesente se opozarjajo, da bo poštna hranilnica v Sarajevu razposlala sukcesivno vse vrednostne papirje lastnikom preko pošt njihovega bivališča, kjer se jim bodo iste izdajale proti povrnitvi stroškov prenosa in drugih taks, katere je zaračunala poštna hranilnica na Dunaju. Vsa vojna posojila ostanejo do nadaljne odredbe lastnikov v depou pri poštni hranilnici v Sarajevu, ali pa, dokler finančno ministristvo v Beogradu ne reši njihovega vprašanja. V kolikor kateri lastnik izrečno želi izročitev teh vojnih posojil, mora se obrniti na poštno hranilnico v Sarajevu, katera mu jih bo izročila proti povračilu 1% provizije v nominalu, najmanj pa 10 jugoslov. kron, to je Din 2:50. Nezažirane predvojne (kronske) rente so dostavljene generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu, in čim se od nje v zameno dobe naše obveznice, se bodo izdale deponentom. Vsled tega se bodo dostavljale za sedaj deponentom samo gažirane predvojne rente, razne železnične obligacije, razne avstrijske založnice, lozi in delnice raznih društev.

Prodiranje nemškega kapitala na Balkan. Z udeležbo saških industrijcev se je pretvorila bolgarska tvornica vagonov in strojev Derdina v Drenovem v »Prvo nemško-bolgarsko tvornico vagonov na Balkanu«. Temeljna glavnica znaša 10 milijonov lev. Tovarna se nahaja pod vodstvom nemških inženjerjev. Bolgarske železnice so ji izročile v popravilo 5000 železniških voz.

Neenadno znižanje diskontne mere na Angleškem. Včeraj je »Bank of England« javila, da je znižala diskontno mero od 5 na 4 1/2 %. Vest je našla takoj odmev na borzi, kjer je cena industrijskih in trgovinskih papirjev takoj poskočila.

Davki in takse.

Davčni zaostanki v Sloveniji. — Finančna delegacija objavlja uradno: Davčni zaostanki, ki se že v prvem kvartalu tekočega leta dosegli znatno višino, se v drugem ne samo niso znižali, ampak samo še povečali. Apel, ki ga je naslovila delegacija začetkom aprila po časopisju na publiko, da naj prostovoljno izpolnjuje svojo eminentno državljsko dolžnost ter prihrani sebi sitnosti in stroške, finančnim organom pa odij prisilnega iztirjanja, je torej ostal brez uspeha. Delegacija v poslednjem trenutku še enkrat ponavlja ta apel. Ker pa vsled nerednega pritoka sredstev že itak mora zapostavljati različne, deloma prav nujne izdatke in je njena službena dolžnost, da skrbi za točno blagajniško poslovanje, je naročila davčnim uradom, da naj zlasti proti očitno malomarnim in upornim davkoplačevalcem pod lastno disciplinarno odgovornostjo porabijo sredstva, ki jih nudi zakon, da se dospelih davki vplačajo. Odredila je tudi kontrolo eksekucijskega poslovanja po svojih organih. Delegacija prosi vse samoupravne zastope, zlasti pa občine, ki jih je finančna uprava dosedaj vedno z največjo liberalnostjo podpirala z akontacijami na doklade, da naj tudi od svoje strani že v lastnem interesu uplivajo na prebivalstvo, da redno zadošča svojim davčnim obveznostim, ker se jim bo v danih razmerah samoobsebi umevno moglo predkazovati samo toliko doklad, kolikor so z vplačili kriti dospelih državnih davki.

Prejemki monopolne uprave za mesec april t. l. so znašali 188,020.960 Din, to je za 29,380.130 Din več nego v aprilu l. 1924. Od celotnih prejemkov odpada na tobak 127,193.989 Din, na sol 24 milijonov 543.507 Din, na petrolej 16,175.591 dinarjev, na vžigalice 9,974.329 Din in na ostale monopolne predmete 470.444 dinarjev. Po proračunu bi morali znašati prejemki monopolne uprave na mesec april t. l. so torej dejanski dohodki zaostali za proračunom za 4,945.976 Din. Proračuna niso dosegli prejemki od tobaka, soli in vžigalic, proračun pa so prekoračili prejemki od petroleja in cigaretne papirja.

Iz naših organizacij.

Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenjo v Ljubljani vabi na redno sejo širšega odbora, ki se vrši v zvezni posvetovalnici, Aleksandrova cesta, palača Ljubljanske kreditne banke, v petek dne 14. avgusta točno ob 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Akcija glede pobiranja krošnjarstva. 2. Trgovska pogodba z Avstrijo. 3. Tajniško poročilo. 4. Predlogi gremijev in delegatov. 5. Slučajnosti. Radi važnosti dnevnega reda Vas prosi Zveza, da se te seje sigurno in točno udeležite.

Carina.

Novo carinske odredbe na Angleškem. — Na Angleškem se je izza dne 1. julija t. l. uvedlo carinjenje po vrednosti za sledeče blago: za avtomobile, motorna vozila, glasbila in kinematografske filme. Hkratu se je uveljavilo carinjenje po vrednosti za uvoz čipk in vezenin. Carina za ta dva predmeta znaša 33 1/2 % od vrednosti. Za nekatero predmete, kakor za kokone, svilene odpadke, svilene tkanine, umetno svilo itd., je carinjenje po teži na novo urejeno. Carina za nekatero predmete, na primer za sladkor, melaso, tobak, rozine, fige, češplje, za gotove vrste vin itd., se je carina znižala.

Promet.

Gibanje parnikov. Brodarska d. d. »Oceanica« naznanja: — »M r a v« prispel 2. t. m. v Šibenik; »J a d e r a c« odpotoval bo 10. t. m. iz Trsta v Bonu in Rotterdam; »Z o r a c« prispel 5. t. m. v Barcelono in bo nadaljeval v smeri Valencia, Tanager, Casablanca, Teneriffa in Las Palmas; »S a v a c« prispel 8. t. m. na Sušak, nadaljeval bo v Reko, Trst in na progi Las Palmas; »K o s t r e n a c« prispel je 6. t. m. v Casablanca, nadaljeval bo v Gibraltar, Genova in Reko; »S u d e c« odpotoval bo 8. t. m. iz Bakra za Gruz, Zeleniko in Reko, krcal bo za Alžir, Oran in Siviljo; »M o r a v a c« odpotoval 1. t. m. iz Port Talbot v Alžir in Trst; »V l a d i m i r e c« odpotoval 6. t. m. iz Gythion za Trst; »D i a m a n t e c« v progi Grške. — »Oceanica«.

Izmenjava poštnih pošilk s Italijo. Soglasno dogovora med našo in italijansko upravo se bodo odslej izmenjavale medsebojne poštnje pošiljke potom naše pošte na Sušaku in italijanske pošte na Reki.

Sola za brodarje v Zemunu. Ministristvo saobračaja je sklenilo, da otvori v najkrajšem času v Zemunu brodarsko šolo. Pouk bo trajal eno leto.

Izvoz in uvoz.

Izvoz ruskega žita. Po poročilih iz Moskve cenijo letošnjo letino na 4 milijarde 25,000.000 pudov (pud šteje 16 kilogramov). Ena milijarda pudov ali 16 milijonov ton žita je določeno za izvoz. Žito je večinoma v rokah bogatih kmetov, takozvanih »kulakov«.

BUDDHA!

Ako piješ „Buddha“ čaj, vživaš že na zemlji raj!

TRADE MARK

Razno.

Minister trgovine in industrije ljubljanski zbornici za trgovino, obrt in industrijo. — Zbornica je ministra trgovine in industrije g. dr. Ivana Krajača ob prevzemu za naše gospodarstvo najvažnejšega portfelja brzojavno pozdravila in prejela od njega pred kratkim sledečo zahvalo: »Sa osobitim veseljem primio sam Vaše čestitke i srdačno zahvaljujem. Uvjeravam Vas, da ću osobitu brigu posvetiti privrednim interesima Slovenije i da će mi biti najveće zadovoljstvo ako u mom radu nadjem potrebitu saradnju i podporu i drugih odlučujućih faktora, kako bi mi bio omogućen uspjeh. — Sa osobitom poštovanjem Ministar trgovine i industrije dr. Ivan Krajač m. p.

Sola za vojne veterinarje. Ministristvo vojne in mornarice je razpisalo natečaj za sprejem gojencev v novo osnovano vojno-veterinarsko šolo v Zagrebu. V šolo se sprejme 40 gojencev. Pouk traja dve leti.

Krošnjarij v Mariboru. V zadnjem času je zopet nekaj več krošnjarjev v Mariboru. Večkrat so ti ljudje prava nadloga gostom po gostilnah in kavarnah, kjer jih navadno pri obedu ali pri večerji nadlegujejo. Gostje se komaj odkrižajo enega krošnjarja, pa že drugi, tretji, četrti itd. pomoli glavo skozi vrata. Dostikrat se tudi dogaja, da začnejo gosta, kateri ne kupi nič od njih, psovati in zafrkavati ali ga celo žaliti! Ljudje se samo vprašujejo, kdaj se bomo te nadloge rešili?!

ZLATOROG TERPENTINOVNO MILO

Mednarodni sejm v Solunu. Za mednarodni sejm, ki se odpre v Solunu dne 18. oktobra t. l., so interesentom prospekti v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo na razpolago.

Razstava v Neapolju. V Neapolju se vrši od 16. avgusta do 15. septembra t. l. pod pokroviteljstvom italijanskega kralja razstava, ki se bo tikala poljedelskih amelioracij. Tekom razstave se bodo vršila tudi znanstvena strokovna predavanja in bi bilo velike vrednosti, da bi razstavo, kakor tudi predavanja posetilo čim več naših poljedelcev.

IX. švicarska razstava v Bernu. — V Bernu se vrši od 12. do 27. septembra 1925 IX. švicarska gospodarska razstava. Posetniki razstave uživajo 50% popust na švicarskih železnih in se jim bo izdajal tudi vizum za polovično takso.

Za odpravo potnih listov. Švicarsko ministrstvo za pravosodje je izdelalo načrt zakona, s katerim se odpravijo potni listi in njihovo vidiranje za potovanje v Švico. Tudi avstrijska vlada je pri sosednjih državah sprožila predlog, naj se odpravi vidiranje potnih listov. Italijanska vlada je že izjavila, da v načelu sprejema ta predlog. Med Avstrijo in Nemčijo je vprašanje vizumov že urejeno ter je vidiranje potnih listov tudi že odpravljeno.

Državna borza dela v Mariboru. Od 2. do 8. avgusta je bilo pri tej borzi dela prijavljenih 194 prostih mest, 199 oseb je iskalo službe, v 43 slučajih je borza posredovala uspešno in 24 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 8. avgusta pa je bilo 4289 prostih mest prijavljenih, 6402 oseb sta iskali službo, v 1789 slučajih je borza posredovala uspešno in 479 oseb je odpotovalo.

Ročni zemljevid: Kamniške planine, Gorenjska ravnina, Ljubljansko polje. — V zalogi društva Učiteljski konvikt v Ljubljani je izšel I. ročni zemljevid Ljubljanskega okrožja: Kamniške planine, Gorenjska ravnina, Ljubljansko polje, risal Slavo Dimnik, litografija in tisk Mariborska tiskarna d. d. v Mariboru, merilo 1:150.000, izvršen v devetbarvnem tisku z barvno lestvico, nižjih plasti vsakih 100 m, srednjih vsakih 200 m in v višinah nad 1200 m vsakih 400 m s plastično sivkasto-osenjavo v severo-zapadni osvetljavi. Kakor relief so vidne posamezne gorske skupine, doline, kotline in prehodi. Zemljevid, ki obsega od ene strani na zapadu od Polhovega Gradca, Škofje loke, Tržiča in Borovelj proti vzhodu ozemlje do Prevalj, Vranskega in Save, na severu do Podjune, na jugu do Ljubljanskega barja, ima označena vsa mesta, trge, vasi, vse količkaj važne kraje, gradove, industrijske naprave, cerkve, planinske kočje, razvaline, vse pošte, državne, okrajne ceste, razna kolovozna pota in važnejše planinske steze. Razvid-

ne so vse šole, župnije, kakor tudi vse meje po najnovejši razmejitvi. Pri izvrševanju tega zemljevida so avtorju pomagale razne osebe, zlasti učiteljstvo in profesorji, ki poznajo teren in krajevne posebnosti v svojih okoliših ter se je vneslo v ta zemljevid marsikaj, kar dosedaj ni označeno še v nobenem zemljevidu. Ta zemljevid bo zelo dobrodošel tako domačinu kakor tujcu, služil bo uradom, zlasti pa šolam kot nazorno učilo pri domoznanskem pouku. Tehnično je ta zemljevid izvršen popolnoma v domačem podjetju in kaže lep napredek naše litografske industrije. Dobiti ga je v vseh knjigarnah in stane v podrobni prodaji komad 10 Din.

Kolesa in šivalne stroje kupujte edino le pri Josip Petelinc-u

oznake
Gritzner, Phöntz in Adler
ter posamezne dele za kolesa in stroje, pneumatike, Igle Lamer.
Ljubljana, blizu Prežernovega spomenika. Pouk v venzenju je brezplačen.
Na veliko! Na malo!

Ljubljanska borza.

10. avgusta 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 75; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 279, bl. 281; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 25; Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 25; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 230; Merkantilna banka, Kočevje den. 101, bl. 104; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 808, bl. 815; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 65, bl. 67; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 95, bl. 123; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 335, bl. 348; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 108; »Nihag«, d. d. za trg. drvom, Zagreb den. 38, bl. 42; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 165; bl. 180.

Blago: Hrastove vozovne deščice, I. in II. vrsta, 43 mm—265 m, 53 mm do 285 m, fco meja (2/3 do 43 mm, 1/3 do 53 mm) den. 1300; testoni, monte, fco meja bl. 565; drva bukova, do 10% okroglic, 1 m dolž., fco nakl. postaja, 10 vag. den. 18-40, bl. 18-40, zaklj. 18-40; pšenica bačka, par. Ljubljana bl. 320; Oves bosanski, par. Ljubljana bl. 210; laneno seme, fco Ljubljana den. 500;

Tržna poročila.

Tržne cene v Ljubljani. Pretekli teden se je prodajalo: goveje meso I. vrste 18 do 19, II. 15, III. 9; telečje meso I. vrste 20, II. 17; svinjsko meso I. vrste 27.50, II. 20-23; slanina od 22.50-30 Din, mast 30-32; koštrunovo meso 15, kozličevina 22; hrenovke 35; polprekajene kranjske klobase 32-40. Perutnina: majhen piščanec 11-15, večji 16-22.50, kokoši 20-35, petelin 23-40, raca 20-30, nepitana gos 25, golob 7-12.50, domač zajec manjši 8-15, večji 15-30. Ribe: šljaj 30, ščuka 30, postrv 55-60 klen 20, mrena 20, pečenka 15. Liter mleka 2.50 do 3, surovo maslo 45, čajno maslo 60, maslo 1.25, bohinski sir 38, sirček 10, jajce 1-1.25. Bel kruh 7, ržen in črn 6. Sadje: jabolka I. vrste 8 Din, II. 6, III. 3-5; hruške: I. vrste 12, II. 10, III. 5 do 8; orehi 10-12, češplje 6-10, grozdje 14-15, maline 7.50, breskve 20-24, marelice 16-18, liter borovnic 2 Din. Zelenjava: solata 5-6, zgodnje zelje 2-2.50, kisel zelje 4, ohrovt 4-5, karfiola 20, kolerabce 3, špinača 7, paradižniki 5 do 6, kumare 2-3, 100 kosov kumaric za vkisavanje 10-11.50, buče 1.50-2, grah v stročju 5-6, luščen grah 20, fižol v stročju 2-4, fižola luščenega, svežega liter 2-2.50, čebule 2-3, česna 12-14, krompirja 101.25, zelenjave za juho 12 do 14, zelene paprike 10-12, merca lisic 1-1.25.

Mariborski trg, dne 8. avgusta 1925.

Čeravno vročina že pritiska, je vseeno prišlo 10 slaninarjev na trg, kjer so prodajali svinjino po 20 do 25, slanino po 25, na debelo pa po 21 in drob po 15 do 20 dinarjev; domači mesarji pa so prodajali govedino po 10 do 15, teletino po 12.50 do 17.50, svinjino po 20 do 25. Klobase 25 do 35, prekajeno meso 30 do 40, svinjska pluća po 15 in drob po 7 do 15 dinarjev kilogram. — **Perutnina in druge domače živali.** Teh je bilo čez 1000 komadov in so se prodajali piščanci po 12 do 25, večji 25 do 75 dinarjev par, kokoši 25 do 60, goske, race in purani mladi in stari po 30 do 120 Din komad. Domači zajčki 8 do 40, kozlički 40 do 100, ovce 125, kanarčki samci 100, samice 30 do 40, grlice 35 dinarjev komad. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje in evetlice.** Vsega je bilo okoli 100 vozov. Krompir se je prodajal po 4.50 do 6 dinarjev mernik (7 1/2 kg) oziroma 1.50 do 2.50 kg. Česen 4 do 5, čebula 1.50 do 4 dinarjev venec. Solata 2 do 3 Din kg, glavната 0.50 do 1.50, ohrovt in ohrovtna repa 1 do 1.50, zeljate glave 1.50 do 4 dinarje, karfiol od 2 do 10 Din komad, stročji fižol (pasulji) 4 do 6 Din kg, kumare 0.25 do 1.50 Din komad, grah luščen 6 do 7 Din liter, jajca 1 do 1.25 dinarjev komad, trapistovski sir 25 Din kilogram, mleko 2.50 do 3, maslino olje

22 do 25, bučno olje 16 do 18 Din kg, maslo 40 Din, kuhano maslo 54 Din kg, jabolka in hruške 3 do 7, češplje 3 do 15, rigloti 2 do 4, breske 20 do 25, marelice 10 do 18, smokve 15, grozdje 18 Din kilogram, balancane 2 do 4, buče 2 do 5, melone 5 do 15 dinarjev komad, jagode 12 do 14, borovnice 2 do 2.50, maline 8 do 10 dinarjev liter. — **Cvetlice** 0.50 do 7, cvetlice v loncih 10 do 62.50 dinarjev komad.

Lončena in lesena roba 0.50 do 150 dinarjev komad, lesene grablje 20 do 25, brezove močle 2 do 5, sodčki 75 do 125 dinarjev komad.

Seno in slama na Mariborskem trgu. V sredo 5 t. m. sta bila radi deževnega vremena samo 2 voza na trg, v soboto pa so kmetje pripeljali 8 vozov sena in 10 vozov slame na trg. Cene so bile za seno 45 do 75, za slamo pa 25 do 37.50 dinarjev za 100 kg oziroma 2 dinarja za snop. — Seno in slamo kupuje sedaj večji del vojaštvo.

Dunajska borza za kmetijske produkte (7. avgusta). Ameriška poročila ne prikazujejo posebnih sprememb. Kljub temu je osnovno razpoloženje na dunajskem trgu dalje čvrsto, ker je bila ponudba zlasti v rži slaba. Cene so nekoliko poskočile. Notirajo za 100 kg v šilinh vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 40-41, madžarska s Potisja 79 do 80 kg 44 do 44.50, nova 42-42.50; rž: domača 32.50 do 33; ječmen: domači 34-41; turščica: 31.50-32.50; oves: domači 38-40, severnoameriški 37-38.

Dobava, prodaja.

Dobave. Komanda Bregalnške divizijske oblasti (inženjersko odelenje) v Stipu sprejema do 15. avgusta t. l. ponudbe za dobavo ročne pumpe za gašenje požarjev. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 30. avgusta t. l. ponudbe za dobavo 60 jamskih karbidnih svetiljk in delov za karbidne svetiljke ter za dobavo radiatorjev. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 31. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave mehkega stavbnega lesa ter glede dobave steklenega materiala. — Dne 1. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave volnenih blazin za lokomotive itd. — Dne 2. septembra t. l. pri Artilerijski radionici v Ljubljani glede dobave enega vagona angleškega kovaškega premoga. — Dne 3. septembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave kositra, cinka in antimona; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave pločevine za kotle.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108.

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d. Lastna knjigovoznica.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznoverstno žganje moko in deželne pridelke raznoverstno rudniško vodo

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

Vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

Kupujte samo pri

JOSIP PETELINC-U
LJUBLJANA

otroške majice, damske nogavice, kopalne hlače, kravate, naramnice, galanterijo, dišeča mila, palice, nahrbtnike, najnižja cena na veliko in malo blizu Prežernovega spomenika ob vodi.

dreto in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobite v skladišču „KONOPJUTA“ Ljubljana Gospospetska 2

Oglašajte v „Trgovskem listu“!